

- Meditatie
- Ambtelijke praktijk
- Bijbelstudie
- Kerkelijk actueel
- Boekbespreking

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

De Geest Die in u woont

“En indien de Geest van Hem Die Jezus uit de doden opgewekt heeft in u woont, zo zal Hij, Die Christus uit de doden heeft opgewekt, ook uw sterfelijke lichamen levend maken door Zijn Geest Die in u woont.”

(Romeinen 8:11)

Dit hoofdstuk is een overwinningsslied van Christus, Die de dood en de hel heeft overwonnen voor Zijn Kerk, zodat die kerk mee mag zingen. Zo is er dan geen verdoemenis voor degene die in Christus Jezus zijn. De levende Kerk is met Christus mede overwinnaar en mag daarvan getuigen, want in dit alles zijn wij meer dan overwinnaars, door Hem, Die ons heeft liefgehad. Mede overwinnaars, maar ook mede erfgenaam, indien wij althans met Hem lijden, omdat wij ook met Hem verheerlijkt mogen worden. Maar als we eerlijk zijn, wat is er dan weinig te merken van een in Christus roemende kerk. Het gaat niet om eigen roem, zelfs niet om roem op bevinding, maar om de roem in Christus; die roemt, roeme in de Heere. De kerk is arm in roem aan Christus, omdat zij zo arm is aan armmakende genade, waardoor er zo weinig plaats is voor het vervullende werk van de Genade. Er is weinig doorgaande werking in de levend gemaakte kerk, van de ontdekking door de Heilige Geest. En waar die ontdekking ophoudt, houdt het leven, de wasdom op in kennis en de genade van onze Heere Jezus Christus. Drie zaken zijn in ons hoofdstuk met elkaar verbonden, namelijk: Rechtvaardigmaking, Heiligmaking en Heerlijkmaking, waarvan de volle rijkdom wordt geopenbaard na het plaatsmakend werk van de Heilige Geest. Doorgaande ontdekking hebben we nodig om de radicaliteit van het Evangelie te verstaan, dat Christus voor de goddeloze is gestorven en de toepassing, de volle

troost daarvan is voor de door de Heilige Geest tot de goddeloze gemaakte. Al wat we meer zijn dan een goddeloze zijn we teveel. Een goddeloze is een ontdekte aan zijn vijandschap tegen een zaligheid verworven door het bloed, en aan zijn vijandschap tegen de toepassing van deze zaligheid door het geloof dat de Heilige Geest werkt door de prediking van het Heilig Evangelie. En nu kunnen we wel praten over Rechtvaardigmaking, maar dat zal moeten blijken uit de Heiligmaking, dat is dat de Geest van Christus in ons woont, en die de Geest van Christus niet heeft, komt Hem niet toe. Dat komt openbaar in het leven naar buiten, het is gelijkvormig worden aan het vernederd lichaam van Christus. Dan is wel het lichaam dood om der zonden wil, maar de geest is levend om der gerechtigheid wil. Dan draagt de kerk vrucht. Waar dat wordt gemist is ernstige reden tot zelfonderzoek. Ook als in de weg van Heiligmaking de ontdekking ophoudt, houdt het leven op en is er het gevaar van Christus en Zijn Kerk te schande maken. Door de doorgaande ontdekking is de levendgemaakte kerk niet tevreden met zichzelf, net zomin als Paulus dat was. De kerk leert ook een klacht. De kerk die naar de rechtvaardigmaking mag zeggen: Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods, die kerk moet naar de heiligmaking klagen: Wie zal mij verlossen van dit lichaam dezes doods? Want het goede dat ik wil doe ik niet, maar het kwade dat ik niet wil, doe ik. Kennen we deze levensklacht al als een levende klacht?

Houdt dan aan, grijpt moed, uw hart zal vrolijk leven. Voor die kerk die ellendig is in zichzelf naar de heiligmaking, ligt de Heerlijkmaking in het verschiet en vast verankerd in het welbehagen des Vaders, in de Hemelvaart van Christus en in de Heilige Geest, die de Heere is en levendmaakt. Want indien de Geest van Hem Die Jezus uit de doden opgewekt heeft in u woont, zo zal Hij Die Christus uit de doden heeft opgewekt, ook uw sterfelijke lichaam levend maken door Zijn Geest Die in u woont.

De Geest des Vaders, er staat niet Die in u werkt, maar Die in u woont, dat is geschonken om eeuwig te blijven, zodat Gods kerk is een woonstede Gods in de Geest, die inwonende Geest wordt Geest des Vaders genoemd. Dat duidt een verhouding aan, de verhouding Vader-Kind, dat is de Geest Die de slaafse vrees uitbant en de ware blijdschap werkt van het kindschap, door welke Geest de Vadersnaam bij het kind op de lippen wordt gelegd, als die Geest getuigt met onze geest dat we kinderen Gods zijn. Maar zo we kinderen zijn, dan zijn we ook erfgenamen Gods en mede-erfgenamen van Christus, dat is dat de kerk een zelfde deel ontvangt als Christus. Dan zal de kerk die Christus gelijkvormig is geworden in Zijn vernedering, ook Hem gelijkvormig zijn in de verhoging. Dan zal het ware kind ook verheerlijkt worden door de Vader, evenals Christus, dwars door dood en graf. Zalige hoop voor de kerk. Dan zal ze toch eenmaal verlost worden van het lichaam des

doods, en gelouterd door dood en graf zal zij herschapen worden naar het beeld en de gelijkenis van Christus, in kennis, gerechtigheid en heiligheid. Heerlijke troost, dan zal de kerk van "heerlijkheid tot heerlijkheid veranderd worden als door des Heeren Geest." Dan zal de kerk in een staat zijn, voortreffelijker dan voor haar val, dan zal ze niet staan in de zwakte van de eerste Adam, maar in de kracht

van de tweede Adam. De staat van heerlijkmaking is een onveranderlijke staat. De kerk leert drie liederen zingen, twee klaagzangen en een lofzang.
In het paradijs: Ik kon wel maar ik wilde niet.
In de bekering: Ik wil wel maar ik kan niet.
In de hemel: Ik wil wel en ik kan het nu.
Wat? Leven tot Gods eer.

Ere zij de Vader en de Zoon en de Heilige Geest. als in de beginne, nu en immer en tot in eeuwigheid.

Wijlen ds. J. v.d. Vlies

Ambtelijke praktijk

DL I, art. 17

Troostend onderwijs

Wat moet opvallen wanneer de Dordtse Leerregels worden gelezen is dat de opstellers geluisterd hebben naar het Woord en daarnaar hebben gehandeld in woord en schrift. Men was op de Dordtse Synode Schriftgetrouw. Daarnaast hebben zij de erfenis van de Vroege Kerk en van de Reformatie niet naast zich neergelegd. Nimmer mag vergeten worden dat de artikelen zijn aanvaard als het derde belijdenisgeschrift. Ze hebben hetzelfde kerkelijk gezag gekregen als de Nederlandse Geloofsbelijdenis en de Heidelbergse Catechismus. Er dient naar geluisterd te worden

en ambtelijk dient er naar gehandeld te worden.

Uitverkiezing

Gaat het in het eerste hoofdstuk over de uitverkiezing, dan wordt ons een spiegel voorgehouden. Hoe de verkiezing belicht wordt, heeft ons veel te zeggen. Benaadrukt wordt dat de verkiezing in de prediking niet mag ontbreken. Vanzelf behoort daar de verwerping bij. Op verantwoorde wijze dienen beide in het ambtelijk werk naar voren te komen. De bewogenheid mag daarbij niet ontbreken. Herderlijke zorg dient er te zijn.

Het lezen en herlezen van art. 16 is een belangrijke zaak. We mogen in het ambtelijke werk niet vergeten dat er onderscheid is in geestelijke beleving. De persoonlijke houding is niet altijd gelijk. Een afbeelding hiervan wordt gezien in een gezin: ieder kind is anders. Het ernstvolle van de verwerping mag in het onderwijs niet ontbreken. Daarop wordt gewezen in art. 16. Men formuleert wat men in Gods Woord heeft gevonden. Hoe ernstig was het onderwijs van de profeten en niet te vergeten van de hoogste Profeet en Leraar Jezus Christus. In Zijn voetspoor ging Paulus. Maar bekering is niet uitgesloten. Maar dan de bekering tot God. Met ernst! En dat houdt veel in. De Psalmen 51 en 32 staan daar niet buiten. Laat dat niet vergeten worden. Anders kan er zijn een bekering van de kroeg naar de kerk, een bekering naar de godsdienst, maar niet tot God.

Vroeg gestorven kinderen

Nu wordt met art. 16 het hoofdstuk niet afgesloten. Er wordt aan toegevoegd een artikel dat wijst op de zaligheid van de vroeg gestorven kinderen van de godzaligen. Een belangrijke vraag was ook in de 16e eeuw: waar is het gestorven kind? Waar is ons kind? Aan die vraag gaat men in Dordt niet voorbij. Maar de noodzaak om dit te doen kwam te meer op onze vaders aan door het belijden

Van de Redactie

Inhoud

In dit nummer van ons blad is een meditatie opgenomen over Romeinen 8:11 'De Geest Die in u woont' van wijlen ds. J. v.d. Vlies. Ds. Tanis behandelt DL I art. 17 "Troostend onderwijs". Ds. P. Roos schrijft over een derde artikel over 'Lijden aan de kerk'. Ds. M.A. Kempeneers behandelt Daniël 2:12 en 13. Ds. Hoefnagel vult zijn rubriek onder de titel 'Blijf trouw.' Ook treft u een bijdrage aan over Abraham Hellenbroek uit een preek over Psalm 116:7 'Davids blijde opwekking tot vrolijke zielenrust.' Tenslotte wat boekbesprekingen.

Zendingsdag Elburg

D.V. woensdag 24 juli. Sprekers: ds. M.A. Kempeneers (opening en sluiting), evangelist H. Bor, ds. L.W. van er Meij, ds. D. Zoet uit Ouddorp (HHK), W.L. van der Staaij doet de kindervertelling.

Ontmoetingsdag

D.V. zaterdag 14 september in de Chr. Geref. Kerk op Urk, Almerelaan 1a. De Heidelbergse Catechismus zal centraal staan.

Verschijning volgende nr.

Het volgende nummer van ons blad zal D.V. dinsdag 9 juli 2013 verschijnen. Kopij graag binnen donderdag 27 juni.

AvH

van de Remonstranten. Openlijk beschuldigden zij de Contra- Remonstranten van hardheid. Jullie zien alle jong gestorvenen als verlorenen. Naar de overtuiging van de Remonstranten gaan alle vroeg stervende kinderen naar de hemel. Zij worden zalig. Sterker nog. Zij zijn al zalig. Ook voor hen is er geen verdoemenis. Ouders leven in de staat der verzoening en zijn in de genade van het verbond opgenomen. Hun kinderen zijn daarin begrepen. Er is ook geen erfzonde. De jonge kinderen zijn onschuldig. Ze kunnen niet zondigen. Ze kunnen ook niet geloven en komen niet tot ongeloof. Van Remonstrantse zijde werd hier nog aan toegevoegd dat er door de leer van de Contra- Remonstranten geen enkele troost is voor de ouders. Op de felheid van de Remonstranten gaat men in. Nu is er nog een ernstige zaak waaraan men denkt. De geweldige kindersterfte in die tijd. Het kwam voor dat 46% van de geboren kinderen stierf voor het vijfde jaar. En zelfs eerder. Voor de geboorte of direct na de geboorte. Nu mag het aantal kinderen dat heengaat minder zijn dan toen, dankzij de zegen van de Heere, die rust op de medische behandeling. Toch sterven er kinderen. Nu wordt in art. 17 troostend onderwijs gegeven. Maar de opmerking kan gemaakt worden: zijn de Dordtenaren niet eenzijdig bezig geweest? Want het is toch niet zo dat alle kinderen die geen verbondskinderen zijn verloren zijn? Er zijn er zeker of zullen er zijn die behouden zijn.

Iets goeds voor de Heere

Een duidelijk voorbeeld daarvan lezen we in 1 Kon. 14:13. Daar wordt gewezen op het sterven van het kind van Jerobeam. Van hem staat vermeld dat er in hem iets goeds was voor de Heere. Terecht staat in de kanttekening: Het kind kende enige beginselen van de vreze Gods en ware vroomheid door Gods Geest in hem gewerkt. Die bekendmaking heeft de Heere gegeven. Dit doet de Heere nog. Het kan in het ambtelijk leven voorkomen, dat een predikant door de leiding van de Heere in aanraking komt met een ziek

kind. Er groeit contact. De ouders werken niet tegen. Een predikant mag zijn werk doen. Het sterven komt en de Heere geeft de zekerheid van het behoud van het kind. Met welk een blijdschap en verwondering mag de begrafenis plaatsvinden. En zelfs niet zonder vrucht in de onkerkelijke familie. Het kind kende iets van Jeremia. Eer die in moeders buik geformeerd werd, had de Heere hem gekend en geheiligd (Jer. 1:5).

Gelovige ouders

Gelijk nu de Schrift en zo de prediking allereerst komen tot het verbondsvolk, zo komen de vaders tot gelovige ouders. Met de Schrift in de hand. Er zijn drie sprekende teksten die betrekking hebben op gelovigen en hun zaad. Aan Genesis 17:7 en Hand. 2:39 en 1 Kor. 7:14 mag niet worden voorbijgegaan. Wat daarin staat zegt veel. Ouders en kinderen, van welke leeftijd ook, zijn daarbij betrokken. Betrokken vanaf de baarmoeder. Betrokken bij twee zaken. In zonde ontvangen en geboren en daarom kinderen van de toorn. Komen in het rijk van God is uitgesloten tenzij men van nieuws geboren wordt. Dit leert de ondergang en besprenging met het water. Dat één zijn nu van ouders en kind wordt geloofd door Godzalige ouders. Het laat hen niet los. Het 'uit u geen vrucht in der eeuwigheid' behoort niet tot een ander gezin en bijzonder tot een onkerkelijk gezin, tot een ongodsdienstig gezin. Er wordt persoonlijk iets gekend van de wedergeboorte, de bekering en het geloof. De verzoening met God door Jezus Christus. Het gebed tot God voor de kinderen wordt sterker. Aanhoudender. Het gebed wordt dag en nacht opgezonden wanneer een kind lijkt te gaan sterven. Dag en nacht wordt het opgedragen aan de Heere. Het wordt gesmeekt: Heere, vervul Uw belofte, want zonder vervulling staat ons kind buiten Uw heil. Elke belofte dient vervuld te worden. Bij de gedachte dat dit als vanzelf gebeurt, kan met zich niet neerleggen.

Niet twijfelen

Nu worden zulke worstelaars getekend in art. 17 als twijfelaars. Over dat twijfelen moeten we goed nadenken. Er wordt niet getwijfeld aan de Heere en aan Zijn Woord. Bijzonder rond het sterven of na het sterven kan men het geestelijk moeilijk hebben. Het heengaan van het kind doet denken aan de eindbestemming van het kind. Men kan zomaar niet denken dat het goed is. Als ouders hebben ze zelf geen bestaansgrond voor God. De zondestaat en de nalatigheid laten niet los. Het kind dat niet meer is, was één van ons. Zo de boom is, zo is de vrucht. Hoe sterk kan dit spreken. Tot dit alles komt men niet door een bepaalde prediking, onderling contact of eigen karakter. Melancholisch gekleurd. Maar hiertoe komt men door de zelfkennis. Zelfs de heiligste verrichtingen, ook voor het kind, zijn met zonde bevuurd. De aanvechtingen van de satan en zijn influisteringen ontbreken niet. Genade is toch ook geen erfgoed. Wat kan het stormen. Maar het hart schreeuwt tot God. En niet tevergeefs. De twijfel valt weg. De zekerheid van Gods verkiezende liefde overheerst. Het kind is wel weggenomen uit dit leven, maar niet uit het leven. Ook voor het kind is waar: Na de dood is het leven mij bereid, God neemt mij op in Zijn heerlijkheid. Het maakt stil als gehoord wordt in het rouwvertrek: Dominee, het is goed! Hij zal tot mij niet wederkeren, maar ik zal tot hem gaan. Dit is naar de Schrift. Uit de Schrift (2 Sam. 12:23b). Welk een troost!

M.C. Tanis

En hoe inniger wij in het stuk der rechtvaardigmaking uit Christus leven, hoe meer wij ook zullen begeren, dat het hart tempel des Heiligen Geestes zij. Waar dit geschiedt, wordt de zonde het 'neen' toegeroepen en de godsvrucht het 'ja' toegeroepen.

G. Wisse,
De bekering des mensen.

Nu mag het aantal kinderen dat heengaat minder zijn dan toen, dankzij de zegen van de Heere, die rust op de medische behandeling.

Lijden aan de kerk (3)

Verval in de prediking is de voornaamste kwaal van de huidige kerken. Een jubileumuitgave van “De Levensbron” met preken uit het verleden en heden toonde dat enkele jaren geleden pijnlijk aan. Een kerkganger zei me laatst dat hij ook in onze eigen BHP-kringen een verkeerde ontwikkeling opmerkt. Hij was niet de eerste die dat zei. Het verval raakt dus ook ons. Als de prediking verschrompelt, doen zich als gevolg daarvan, allerlei “vernieuwingen” voor inzake de vormgeving van de kerkdienst. Daarover nu een enkele gedachte.

De statistische gegevens zijn cijfermatig oké, maar de praktijk is veel ernstiger dan de cijfers aantonen.

Er zijn er genoeg in onze tijd, die een zekere paleisrevolutie zouden willen bewerken in de kerk. De klacht over te moeilijke preken en de roep om versimpeling gaan hand in hand met daarbij de wens om de liturgie op te frissen. Dat zijn geen op zichzelf staande verschijnselen; naar mijn gedachte komt de roep om vernieuwing in de liturgie voort uit een teloorgang van de preek. Zou dat niet zo zijn, dan was de zaak minder ernstig. Er mag best eens wat veranderen, als het maar niet uit geestelijke bloedarmoede voortkomt.

Ik schrijf deze artikelen over leden van onze kerken, die te lijden hebben onder algehele verzwakking en verslapping in het gemeentelijke leven. Het is geen geringe zaak: teleurstellingen in de kerkdiensten leiden tot een chronische duisternis in het eigen innerlijke leven. Ik geef slechts één voorbeeld, dat echter symptomatisch is voor meerdere gevallen. In een gemeente waar zich grote wijzigingen hadden voltrokken, zei de voorganger tegen een gemeentelid die daarover klaagde: U moet een omslag maken; dat heb ik ook gedaan. Die omslag leidde tot leegloop onder de prediking. De schapen werden verstrooid. Jonge mensen zeiden daarover: Voor ons had dit niet hoeven te gebeuren; we zien nu dat het helemaal verkeerd uitpakt.

Zo gaat het in diverse gemeenten. Deze verkeren in een crisis, wat niet alleen blijkt uit verminderd kerkbezoek; ernstiger is dat leden huns weegs gaan. Het pakt helemaal anders uit dat men had gehoopt. Men zette allerlei vernieu-

wingen op stapel om de aftocht tegen te gaan; het gevolg is dan juist vaak dat het ledenverlies onstuitbaar toeneemt. Het pijnlijke is dat men hiermee die leden wil bereiken, die al ernstig aangetast zijn door de geest van de tijd. Het is goed dat we middelen zoeken om hen te behouden, maar welke middelen gebruiken we daartoe? Als ik dan de statistieken in het jaarboek bestudeer, lijkt het nog mee te vallen. Maar wie de praktijk kent, weet dat de tweede dienst aantoonbaar laat zien dat de gemeente op retour is. De statistische gegevens zijn cijfermatig oké, maar de praktijk is veel ernstiger dan de cijfers aantonen. In iedere gemeente is een brede rand van leden die eigenlijk al afgehaakt zijn, terwijl zij om bepaalde redenen toch wel op papier lid van de kerk willen blijven. En dan kom ik gelukkig ook in gemeenten, waar geen zichtbaar verschil is tussen de opkomst in de beide diensten. 's Avonds een volle kerk: het is een wens van veel kerkenraden, al zijn er ook die dat niet eens meer wensen, want je kunt toch niet verwachten dat een mens uit deze tijd twee keer in de kerk zit? Dit is verdrietig voor hen die de kerk echt liefhebben. Juist ouderen voelen dat, omdat zij andere tijden beleefd hebben. Al zijn er ook heel veel ouderen, die makkelijker meewaaïen met de tijdgeest dan de jeugd. Jongeren zijn niet het slechtste deel in de gemeente.

Liturgische vernieuwingen. Hoe gaat dat in z'n werk? Een andere berijming, een andere vertaling, wat meer staan en beweging onder de dienst, liturgische gewaden,

bijzondere diensten, kortom, een “frisse” aanpak van de buitenkant. Het ideaal is bereikt als de wereldling zich thuis voelt in de kerk. De kerk moet gezelliger worden, zaken als ernst en bezinning moeten niet meer zo nadrukkelijk rond de preekstoel hangen; zelfs een Avondmaalsgang moet er wat vrolijker aan toegaan. Het is symptomatisch voor deze trend dat in enkele jaren er vrijwel geen hoed meer in de kerk te zien is.

Je lijdt aan de kerk als dit proces zich voltrekt. Zijn deze dingen nu zo belangrijk? Ik zeg nogmaals, dat er vernieuwingen kunnen zijn, die niet echt schade toe zouden brengen, als deze dingen echt op zichzelf stonden. Maar de vraag naar aanpassingen komt onmiskenbaar voort uit innerlijke verschromping. In de context van deze uiterlijke aanpassing verandert er op de kansel ook iets. Leden die dit niet meemaken, vervreemden van de gemeente en gaan onbevredigd naar huis. Neem een voorbeeld: De oude berijming doet het niet meer, zo zegt men. Ik vraag me oprecht af hoe men dit kan zeggen. Welke invloeden spelen hier? Is het nu echt omdat er gesproken wordt van het pad der deugd of omdat er gezongen wordt over het “Opperwezen”? Eergisteren droomde ik dat ik in een gemeente een dienst meemaakte. Er werd gezongen: “Heere, ai maak mij Uwe wegen, door Uw Woord en Geest bekend....”. In mijn slaap mocht ik dat met zoveel intense vreugde en met een zo groot genoeg meezingen, dat mijn hart ervan overstroomde. Daardoor werd ik mij weer eens bewust wat de psalmen voor ons

betekenen. Als nu een eenvoudige psalm tot het hart mag spreken (en dat gebeurt toch gelukkig bij velen) dan krijg je een band met die bekende woorden. Dan zijn er geestelijke redenen die ons binden aan die berijming. U hebt het toch ook wel eens dat u door een psalm die gezongen werd, volstroomde met een innerlijke vreugde? En als de organist daar dan ook nog eens aan mag meewerken, wat gelukkig in de meeste kerken ook het geval is, dan geeft dat een zegen. Dan wilt u die psalmen niet kwijt, niet om “emotionele” redenen, maar om geestelijke beleving. En als dan toch koste wat het kost, die psalm-bundel moet worden vervangen, hoe komt dat dan? Ik denk dat daarom ook de berijming van Datheen (onder ons onbekend) nog steeds aanhangers heeft. Ze werd een factor in het h art van de gemeente, hoewel we, objectief gezien, weten dat deze berijming weinig artistieke kwaliteiten heeft. Er zijn meerdere bekende organisten, die van de muziek hun beroep gemaakt hebben, echte musici, en de meeste van hen verafschuwen de liederen uit de bundel “Opwekking” en grijpen het liefst naar de psalmen.

Elk argument is dus niet even sterk. Als iemand de naam van Christus wil bezingen in de kerk, vraagt dat om begrip. Het kan een goed motief zijn. Ik vermoed echter dat de Heere Jezus in de psalmen eigenlijk dieper en rijker wordt bezongen dan in veel liederen van deze tijd. Dit neemt echter niet weg dat er ook oude en bekende gezangen zijn die diep en vol de Nieuw- Testamentische rijkdom bezingen en die een plaats hebben in het hart van Gods volk. Toen de nieuwe berijming pas in gebruik was genomen, hoorde ik zo nu en dan wel eens een psalm in die berijming zingen. Ik vond dat toen niet onaardig (ik zeg het met opzet zo), maar hoe meer ik ervan hoorde, hoe minder het me op den duur bevredigde. Het nieuwtje is er zo af. Als zo’n proces toeslaat, moet een kerkenraad weer iets verzinnen om in te spelen op de roep om verandering. Misschien verwijt u mij dat ik te lichtvoetig spreek over serieuze

vragen die leven in de gemeente. Welnu, ik denk dat we zo ook eens relativerend moeten omgaan met al die vragen en wensen, die in feite een aanval betekenen op de dienst des Heeren.

Mijn eerste stelling, namelijk dat allerlei vragen om nieuwe dingen, uit geestelijke magerheid voortkomen, heb ik u willen duidelijk maken. Een tweede stelling is dat vernieuwingen in de kerk geen einzelg ngers zijn. Het is een ketting, niet zo maar een losse schakel. Het   n leidt tot het ander, tot een volgende wijziging. Er zijn kerkenraden die voor de toekomst een meerjarenplan hebben opgesteld, waarschijnlijk om de Atheners in de kerk rustig te houden. Het proces begint voorzichtig, zo dat eigenlijk geen weldenkend mens bezwaar kan hebben. Maar pas later in de tijd merk je dat er toch veel meer aan vast zat. Op de pc heb je programma’s die bij installatie zichzelf “uitpakken”; eerdere versies worden “verwijderd”. Dat zijn precies de twee dingen die in de kerk gebeuren. Vrouwenkiesrecht kan men heel aannemelijk voorstellen, maar als het programma uitgepakt wordt, blijkt ineens de schade. Je bent het objectieve beeld van de gemeente kwijt. Bepaalde Bijbelse gedachten werden geruisloos verwijderd. Dit uitpakstelsel bracht niet veel goeds en zeker niet het gewenste resultaat.

Als men nu te lijden heeft onder dit type verschijnselen in een gemeente, wat moet dan de juiste houding zijn? U kunt weinig anders doen dan dit gelaten ondergaan, misschien onder protest, maar dat bezorgt u al snel een ongunstige naam. U merkt dat u zich soms ergert tijdens de diensten en dat is geen goede reactie. Wat dan? U kunt erover spreken en bezwaren aantekenen, maar u vindt geen echt gehoor. U bent al lang in een hokje ingedeeld. Of u bent net niet helemaal de richtlijnen van de Kerkorde nagekomen. Alles moet naar de KO gaan, dan is het goed. Alleen, als die KO op dat punt ook principieel al is bijgesteld, helpt een stipt nakomen van die KO u ook niet meer. U

hebt bezwaar tegen de CGKV? De KO verbiedt het niet. Deze regelt het volgens sommigen zelfs. U kunt niets meer zeggen. Wie enige uitkomst verwacht van de KO of van de kerkelijke weg, komt in het bos terecht.

Ik moet ook hier weer wijzen op hogere dingen, op de geestelijke wapenrusting. Het gebed is de christenen van node. Juist ook in deze dingen. Wie hier nu echt helemaal verdwaalt, zoek de kracht van het gebed. De Heere alleen is machtig harten te neigen als waterbeken, ook van dominees en kerkenraden. Bidt er dan niet alleen om dat die vertaling niet doorgaat, maar smee de Heere om geestelijke levendmaking van dode zondaarsharten. Dan slaat u op het juiste aanbeeld. Dat is het totaalpakket van Gods Geest. Zoek temeer een nieuw hart en een nieuwe geest. Die vernieuwing is fundamenteel.

Wees ook bewogen met hen die het buitenste van de drinkbeker reinigen. Hoed u ervoor dat er een strijd tegen vlees en bloed ontstaat. Zie achter bewegingen van mensen de diepere geestelijke achtergronden. Dat is nodig. Anders gaan we vechten tegen windmolens. Deze tegenstellingen in een gemeente kunnen de meest bizarre ongeestelijke vormen aannemen. Leef op gebogen knieën en maak de Heere uw noden bekend. Bid om de vrede van Jeruzalem. Vraag er de Heere om dat u bewaard mag blijven voor muggenzifterij. We slaan zo makkelijk door. Immers, de geschetste “verontrusting” kan zo snel leiden tot de verheffing van de Farizeeër. Een Farizeeër is een haarklover, en de mug en de kameel zijn hem niet onbekend, beide niet. Neem niet automatisch en klakkeloos aan dat elke stap die gezet wordt, voortkomt uit zucht naar verandering. Ook deze lijnen moeten getrokken worden. Ik meen dat de oude paden in Gods Woord ons worden aanbevolen. Het kan gebeuren dat men een nieuwe weg aanlegt op het eeuwenoude spoor. Dat is de beste vernieuwing. Leer deze dingen geestelijk te onderscheiden. U kent wel de leus dat we het oude niet moeten waarderen omdat het

Op de pc heb je programma’s die bij installatie zichzelf “uitpakken”; eerdere versies worden “verwijderd”. Dat zijn precies de twee dingen die in de kerk gebeuren.

oud is en het nieuwe niet moeten zoeken omdat het nieuw is. Dat zijn op zich wel ware woorden, maar ik besef dat er niet altijd een goed gebruik gemaakt is van deze inzichten. Het heeft onder ons niet goed gewerkt. Het oude heeft in Gods Woord voorrang. Immers, we weten dat God niet verandert.

En de Kerk heeft de eeuwen door bij dezelfde dingen geleefd. Oud brood is niet smakelijk, oude wijn daarentegen is kostbaar. Welke betekenis heeft de vreze des Heeren in uw leven? Ik hoop dat de verontrusting in onze kerken een geestelijk gehalte kent. Zulke wachters op Sions

muren hebben we hard nodig. Geestelijk leven is een nieuw gezang op de oude waarheid. En dat nieuwe gezang wordt nooit oud want het heeft haar wortels in de vernieuwing van het gemoed.

P. Roos

Voor de jeugd

Daniël voor jongeren

Daniël 2:12-13

12 Daarom werd de koning toornig en zeer verbolgen, en zeide, dat men al de wijzen te Babel zou ombrengen.

13 Die wet dan ging uit, en de wijzen werden gedood; men zocht ook Daniël en zijn metgezellen, om gedood te worden.

'Vreselijk en beangstigend', zo noemt PVV-leider Geert Wilders het, dat hij op een dodenlijst van de islamitische terreurbeweging Al Qaida staat. Het rijtje is in februari 2013 gepubliceerd in een magazine voor jihadisten. En Wilders staat op nummer vier van de lijst. De Deense tekenaar van de Moham-med-cartoons, Carsten Juste, staat op nummer één. Ook Ayaan Hirsi Ali wordt genoemd op de lijst. De reactie van Wilders laat zien dat de dodenlijst voor veel onrust zorgt bij degenen die er op staan. Wat natuurlijk heel begrijpelijk is.

Ook de namen van Daniël en zijn vrienden stonden op zo'n dodenlijst. De dodenlijst van Arioch. Deze Arioch stond aan het hoofd van een militaire eenheid die alle wijzen van Babel moest executeren. Waarom moest dat? Wel, de wijzen hebben moeten erkennen dat ze de droom van Nebukadnezar niet konden vertellen en ook niet konden uitleggen. En daarmee erkenden ze hun eigen faillissement. Ze moesten toegeven dat wat ze altijd hebben beweerd, namelijk dat ze contact hadden met de goden, een leugen is geweest. Nou als dat dan zo is, zo denkt Nebukadnezar, wat heb ik dan

nog aan die wijzen? Waarom zou ik ze dan nog onderhouden uit de staatskas? En hij geeft bevel om ze allemaal te doden. En dat lot treft ook Daniël en zijn drie vrienden. Ook zij stonden op de dodenlijst van Arioch. En daar was geen ontsnappen aan. Want zij konden Nebukadnezar net zomin vertellen welke droom hij had gedroomd en zij hadden van zichzelf niet de gave om de droom uit te leggen. Zij staan voor een onmogelijkheid. En dat brengt hen in grote nood. Ook zij zullen gedood worden.

En als we dat nu eens overbrengen naar ons eigen persoonlijke leven. Dan moeten we zeggen dat we allemaal ten dode opgeschreven zijn. Wij zijn kandidaten voor de dood. En dat komt omdat wij allemaal zondaren zijn. En een zondaar, daarover heeft de Heere de straf uitgesproken. *De ziel die zondigt zal sterven.*

Zoals Arioch in Babel rondging en iedereen die op zijn lijst stond arresteerde, zo gaat er ook vandaag in deze wereld iemand rond. De dood. En die heeft op zijn lijst ook namen staan. Jouw naam staat er op. En mijn naam. En wanneer slaat hij toe? Niet iedereen wordt zo oud als Jimoeron Kimura, de Japanner die op 12 juni op 116-jarige leeftijd overleed. Nee, de meeste mensen sterven veel jonger. Sommigen worden niet ouder dan 16 jaar...

En wat zal er dan gebeuren? Wat zal ik ervaren, als ik mijn laatste adem heb uitgeblazen? Als mijn

laatste hartslag heeft geklopt? Wat gebeurt er als ik voor God kom te staan? De Bijbel zegt: *het is de mensen gezet eenmaal te sterven en daarna het oordeel!* En vooral dat laatste. Het oordeel van een heilig en rechtvaardig God, dat maakt onze dood zo erg. Dat maakt onze nood zo groot. En dat kan dus elk ogenblik gebeuren! Dat er een eindafrekening komt. Dat de boeken open gaan. En dat God in Zijn alwetendheid alles van jouw en mijn leven in het gericht gaat brengen. En ons geweten zal dan ook open gaan. En hoe zal dat dan uitpakken? Zullen we dan voor God kunnen bestaan?

Op die grote levensvraag heeft de wereld geen antwoord. In die grote nood kan geen mens ons helpen. Daniël kon zijn vrienden niet helpen en zijn vrienden konden Daniël niet helpen. Maar wat ze wel konden doen, dat was hun knieën buigen. En Daniël verzoekt Arioch om uitstel van executie. Hij belooft de droom en de uitleg binnen een aantal dagen te vertellen. En dan gaat hij naar zijn drie vrienden, Hananja, Misaël en Azarja. En samen gaan ze in gebed, zo lezen we in de verzen 17 en 18.

Toen ging Daniël naar zijn huis, en hij gaf de zaak zijn metgezellen, Hananja, Misaël, en Azarja te kennen, opdat zij van den God des hemels barmhartigheden verzochten over deze verborgenheid...

Zo lagen ook Daniël en zijn vrienden te smeken en te worstelen

Ze moesten toegeven dat wat ze altijd hebben beweerd, namelijk dat ze contact hadden met de goden, een leugen is geweest.

voor Gods aangezicht. Ze waren er van overtuigd dat ze zelf niet in staat waren om deze verborgenheden op te lossen. Het was voor hen een onmogelijkheid. Dat is trouwens altijd zo in geloofszaken. Bidden om iets dat onmogelijk is. Kijk naar Hanna bijvoorbeeld. Ze was onvruchtbaar. Maar ze worstelde in het gebed om een zoon van God te ontvangen. Of neem Hizkia. Hij had een ongeneeslijke ziekte. Hij was opgegeven door de mensen. Maar hij ging in gebed en smeekte de Heere om iets wat onmogelijk was: genezing van zijn dodelijke kwaal.

In het geestelijke leven komen mensen ook voor een onmogelijkheid te staan. Is dat in jouw leven ook al zo? Heb jij al gezien dat je 'doemwaardig' bent. Dat wil zeggen, dat je onder de 'doem', onder het vonnis van de dood ligt. Heb jij al gezien dat jouw naam op de dodenlijst staat. Niet die van Arioch en niet die van Al Qaida. Maar van God. En jij staat net als Daniël voor een onmogelijkheid. Want je kunt het vonnis van de dood niet ongedaan kunnen maken. En de dood, dat is niet alleen de lichamelijke dood, maar dat is vooral ook de eeuwige dood. Jouw

zonden verdienen dat. En dát is pas vreselijk en beangstigend. Maar nu zegt de Bijbel ook dat er bij de Heere barmhartigheden zijn. En daar wil ik je met name op wijzen. Dat er in het bloed van Christus uitkomsten zijn tegen de dood. En ik wil je aansporen om op grond daarvan je knieën te buigen. En naar Boven te kijken. Net als Daniël. *Zo slaan wij 't oog op onzen HEER', tot Hij Ook ons genadig zij.*

M.A. Kempeneers
makempeneers@kliksafe.nl

Vragenrubriek

Blijf trouw!

Wat leven we toch in een vreemd land Als je als trouwambtenaar van de gemeente geen "huwelijk" tussen twee mannen of twee vrouwen wilt sluiten, moet men het veld maar ruimen. Andersdenkenden mogen niet anders denken dat de tijdgeest aangeeft! We zijn tegen slavernij, maar de tijdgeest moet gehoorzaamd worden. Wie gebonden is aan zijn eigen wil, die van nature niet op God gericht is, maar op zichzelf, kan de mond vol hebben over vrijheid, maar heeft nog nooit ontdekt dat de echte vrijheid gelegen is in het gewillig volgen van de Heere en Zijn heilzame geboden. Graag wil ik ingaan op het verzoek om in ons blad allen die in ons land in het strijdperk aan de frontlinie staan een hart onder de riem te steken. Dan denk ik aan onze mensen van de eerste en tweede kamer, zij die een taak hebben binnen de regionale en plaatselijke overheid en al degenen die in de stormwind van onze turbulente tijd staan. En ik schrijf dit ook opdat we oog hebben voor de ander en zowel bidden voor degene die nog aan Gods Woord willen vasthouden als degenen die van het Woord vervreemd zijn en niet weten wat zij doen! Je staat midden in de bruisende

maatschappij, temidden van allerlei ontwikkelingen en verwikkelingen als een roepende in een dorre woestijn. Je spreekt woorden die veelal niet begrepen (willen) worden. De mening die u naar voren brengt wordt steeds minder begrepen. Als het gaat over allerlei zake-lijke dingen, kan men u nog wel waarderen. Maar gaat het over principiële dingen, dan kijkt men je aan, zoals men Paulus te Athene aankeek. Sommigen vinden je wel aardig, maar wel van de vorige eeuw, dat kun je zomaar voelen. Anderen laten hun minachting merken en nemen je niet serieus. De ene keer wordt een christen een fundamentalist genoemd en de andere keer een vrouwenhater. Neemt men u in bepaalde gevallen serieus, dan is dat tot op zekere hoogte. Soms krijg je een compliment omdat je in de omgang toch wel meevalt: je wordt nog gedoogd. Een ieder die thuis blijft, voelt de wind niet! Al praat hij honderd-uit over het weer. Maar buiten waait de wind om je oren. En God roept onze politici en anderen die verantwoordelijke posities dragen en rekenen met Gods Woord, om naar buiten te gaan. En daar valt het niet mee. Het valt niet mee

om tegen de stroom in te gaan. De stroom kan immers zo sterk zijn! En wie staat er niet bloot voor verzoeken om wat water bij de wijn te doen, om niet altijd de dwarsligger uit te hangen, en te spreken als je beter zwijgen kunt en andersom! Nu gaat het er mij niet om, om met u allerlei politieke zaken te bespreken, maar om die of gene een hart onder de riem te steken. Een eenling zijn valt immers niet mee. Als een Micha voor koning Achab staan is verre van gemakkelijk. Maar bedenk allereerst dit, dat Gods oog op u rust. Het heeft David in bepaalde omstandigheden een rijke troost geboden: G'omringt mijn gaan en liggen, Gij, o HEERE zijt altijd nevens mij... De 400 valse profeten, die Achabs voorspoed profeteerden stonden toch alleen, al waren ze in de meerderheid. En Micha, de eenling, stond niet alleen! Want God was aan zijn zij! En God laat dat merken ook! Al viel het niet mee en werd hij door een boze Achab op water en brood gezet, hij heeft ook Gods gunst ervaren, en die is alles waard immers? Blijf getrouw, al ervaart u blakende vijandschap, want niets weegt op tegen het licht van Gods vriendelijk aangezicht!

Maar gaat het over principiële dingen, dan kijkt men je aan, zoals men Paulus te Athene aankeek.

Het is makkelijk om elkaar de put in te praten, maar het is onze roeping om elkaar moed in te spreken.

Al leert u in de praktijk eigen hart en bestaan kennen, hoop op Gods gunst en nabijheid. Hij geeft moed, kracht en wijsheid. Hij laat u niet vallen in tijden van moedeloosheid. Elia werd in de dag van moedeloosheid niet met emeritaat gestuurd, maar God gaf Hem de kracht om voort te gaan! Elia mocht (weer) zien dat Gods werk door gaat. Elia's woorden schenen niet te helpen. Al lijkt het erop dat u op rotsen ploegt, uw woorden zijn in Gods oog dan toch wel zo belangrijk dat Hij er in de jongste dag nog op terug komt! Als uw woord maar gegrond is op Gods Woord.

Een christen moet eigenlijk nooit opkijken van vervolging. Hij moest er van opkijken als hij de vriendschap van de wereld ervaart. Dan klopt er iets niet. Maar voor het Woord van de Heere is sinds de val nog nooit plaats geweest. En of we nu nog gedoopt worden of de hitte van verdrukking moeten meemaken, het zijn dingen die Christus dus ook overkwam. De smaadheid van Christus dragen gaf de discipelen vreugde! Hoe dat

kan? Omdat ze bij het dragen van Christus' smaadheid ook Christus' liefde mochten ervaren: Zie, Ik ben met u, al de dagen, tot aan de voleinding der wereld! Zoek ook elkaar op en bemoeidig elkaar! Het is makkelijk om elkaar de put in te praten, maar het is onze roeping om elkaar moed in te spreken. U overkomt niets vreemds. In de wereld zult gij verdrukkingen lijden. Dat is ook nu waar, al wordt u (nog) niet in de gevangenis geworpen, of als een Johannes verbannen. Maar ook daar was de apostel niet zonder werk. En de Eerste Die hij daar ontmoette was de Koning! Maar zolang u met anderen in de strijd staat, verblijdt u zich dan in elkaars gezelschap, zoek elkaar eens op en bidt ook samen om Gods voelbare gunst. Elke zondag wordt er nog op talloze plaatsen voor u gebeden. In de voorbede in Gods huis wordt u genoemd. En de Heere heeft aan de voorbede in Zijn huis de belofte van verhoring verbonden. Van Gods huis geldt: Mijn ogen en Mijn hart zullen daar zijn, zie

1 Kon.9. En die ogen en dat hart gaan mede als we in andere huizen moeten zijn en staan in 's lands vergaderzalen.

Pijn kan het doen als u tegenwerking ervaart van mensen, van wie u het niet zou verwachten. Dat moet ons leren nooit op mensen te steunen. Toen Micha geslagen werd, zweeg de vrome koning Josafat. Dat smart. Het was niet goed van Josafat. We moeten elkaar steunen, niet alleen door voor elkaar te bidden, maar ook door onze stem op de een of andere manier te verheffen naar buiten toe.

Tenslotte: houdt moed en blijft staande, God geeft de moeden kracht. En Christus stond ook alleen. Werd van het volk, maar ook van Zijn discipelen verlaten en ten laatste ook nog door God. En dat alles om voor u Gods hulp, nabijheid en kracht te verwerven, maar ook wijsheid en vrijmoedigheid. En wie volharden zal tot het einde, zal zalig worden!

K. Hoefnagel

Sprekend verleden

Abraham Hellenbroek (20)

Davids blijde opwekking tot vrolijke zielenrust. Psalm 116:7

De preek van Abraham Hellenbroek die nu onze aandacht vraagt gaat over Psalm 116:7 'Mijn ziel, keer weder tot uw rust, want de HEERE heeft aan u welgedaan.'

Tegenspoeden geven Gods kinderen onrust, weldaden en verlossingen geven rust in de ziel. We lezen dat in Psalm 116. In vers 3 staat 'De banden des doods hadden mij omvangen, en de angsten der hel hadden mij getroffen; ik vond benauwdheid en droefenis.' Vers 6 spreekt van verlossing. Die verlossing bewerkte in het hart van David een vrolijke gerustheid. David

verwoordt dat in vers 7 'Mijn ziel, keer weder tot uw rust, want de HEERE heeft aan u welgedaan.'

Opwekking tot rust

David wekt zijn ziel op tot een vrolijke gerustheid. In de ziel zijn gedachten die het meest in de ziel zelf blijven, er zijn ook gedachten die meer in verband staan met het lichaam. Deze gedachten of gevoelens of hartstochten hebben invloed op het lichaam. In het hart van David was vrees en ongerustheid, die hun invloed hebben op het lichaam. Nu de benauwdheid is geweken, dient er

rust te komen in de ziel. Er is dan immers geen reden meer om ongerust te zijn, wel reden om gerust te zijn. Zo spreekt het verstand van David tot zijn hartstochten. 'Mijn ziel, keer weder tot uw rust.' In de grondtaal staat het meervoud 'rusten.' Er valt te denken aan meerdere benauwdheden waar David mee te maken heeft gehad zowel geestelijk als lichamelijk. Dit bracht in meerdere opzichten onrust. Nu wekt David zijn ziel op tot rust in meerdere opzichten. Er kan bedoeld worden: rust voor het lichaam en rust van de vijanden. "Geniet, o mijn ziel nu die rust die

u de Heere geeft, die bevrijding van onheilen en bezit weer die geruste staat, die u voortijds meer genoten hebt.” Er wordt ook een rust in de hartstochten bedoeld. Onder tegenspoed kan een mens ongeduldig worden, gaan murmureren, op zijn best komt er droefheid, vrees en ongerustheid. De onrust van buiten geeft onrust van binnen. Vers 3 spreekt van angst en benauwdheid. David bedoelt boven alles de rust die Gods kinderen mogen kennen omdat hij delen mag in de gemeenschap met de Heere en in de goedheid van de Heere. Lichamelijke bezoeken kunnen brengen tot de gedachte dat de Heere vertoornd is. De Heere gaf verlossing waaruit besloten mag worden dat de toorn is afgekeerd. Er staat in onze tekst ‘uw rust’. Buiten de Heere is geen rust. David wenst tot die rust terug te keren en draagt zichzelf dat ook op. Het is zijn wens en plicht die rust te genieten. In het verleden heeft David die rust gekend, hij zegt immers ‘keer weder.’ Hij kende vrede en vreugde voor zijn ziel in God door Christus Jezus, de vreugde van Gods heil, de blijdschap door de Heilige Geest. Tegenover de roomsen dient vastgehouden te worden dat Gods kinderen deze rust kunnen genieten en de zekerheid van Gods gunst. Anderzijds is het niet altijd zonnenschijn in de ziel. David heeft die rust gekend, is die rust ook kwijt geweest en kreeg die rust opnieuw. Kinderen Gods, bedenk dat als u in het duister wandelt. “om dan niet aanstonds te besluiten dat uw staat verloren is. Het was immers met David ook zo al gegaan: dan eens rust, dan eens onrust; mijn ziel, keer weder tot uw rust.”

Geschonken weldaden

“Want de HEERE heeft aan u welgedaan.” Eigenlijk staat er: Hij heeft aan u vergolden. Het is niet zo dat David die vergelding verdiend heeft. God heeft David welgedaan zonder dat David dat verdiende. Psalm 116 maakt niet duidelijk wat de speciale weldaad was die David ontvangen had. Uit vers 8 blijkt wel dat het een heel opmerkelijke verlossing was uit

een diepe benauwdheid. ‘Want Gij hebt mijn ziel gered van den dood, mijn ogen van tranen, mijn voet van aanstoot.’ Hellenbroek schrijft: “Het schijnen en lichamelijke en geestelijke weldaden te zijn geweest.” Wie weldaden geniet, verkeert in een toestand van rust omdat de oorzaak van de onrust er niet meer is. De HEERE had David welgedaan, dat brengt met zich mee een gerust zijn in de HEERE. Wie geestelijke weldaden geniet heeft reden in de HEERE gerust te zijn. Wat lichamelijke weldaden betreft, geldt dit alleen Gods kinderen. Soms worden geestelijke en lichamelijke weldaden tegelijk gegeven. Er is reden tot rust als weldaden de liefde tot de Heere aanwakkeren, als het hart geestelijker gesteld wordt, als de handel heiliger wordt, als zij echte dankbaarheid bewerken, als ze het hart nederiger maken. Dat zijn de gronden voor David en voor anderen om te zeggen; ‘Mijn ziel, keer weder tot uw rust, want de HEERE heeft aan u welgedaan.’

Toepassing

Hellenbroek vreest dat er velen zijn die weinig of geen grond hebben om tot hun ziel van rust te spreken. Zulken hebben wel veel tijdelijke weldaden ontvangen, geestelijke weldaden hebben zij nog nooit ondervonden. Zij missen wedergeboorte, rechtvaardigmaking, heiligmaking en al die grote zegeningen en de zielverkwikkende gevolgen daarvan. Zij kennen de ware rust niet en hebben dus geen grond om tot hun ziel van rust te spreken. Zij hebben nog nooit de rust genoten die Gods kinderen kennen. Onbekeerden maken van het Heilig Avondmaal een oorkussen voor de ingebeelde zielenrust. Zij zeggen dat de Heere in het Avondmaal hen welgedaan heeft en komen zo tot het besluit: ‘Mijn ziel, keer weder tot uw rust.’ De zonden zijn de rust, het vermaak en de verkwikking van hun zielen. Velen keren terug tot een zorgeloze gerustheid, een vleselijke, zorgeloze rust. “De uiterlijke gemeenschap van het Avondmaal leggen velen tot een bedrieglijke grond van hun goede staat en van een ongestoor-

de rust.” Anderen gaan weer rustig voort in hun zonden.

Zie ernstig om naar de ware rust. Rust niet eerder dan dat u rust in de vreugdevolle gemeenschap met God. Zoek eerst te komen tot een ware onrust. Dat is de gewone weg tot de rust. Wees onrustig onder uw zonden, dat zou de weg zijn naar de rust. Vlucht dan naar de ware en enige rustplaats Jezus. Matth. 11:29 ‘Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven.’

Kinderen Gods, u kunt niet ontkennen dat de HEERE u welgedaan heeft. Heeft de Heere aan het Avondmaal uw liefde en geloof niet opgewekt? Als het nu niet is geweest, in vroeger tijden toch wel? Al hebt u geen gevoelige genade, dan hebt u toch wezenlijke genade. De Heere heeft in de wedergeboorte en rechtvaardigmaking aan u welgedaan.

Wie rust heeft, doet er goed aan vast te stellen waarop die rust gegrond is. Bewaar uw rust zorgvuldig. Houdt uw liefde tot God en de Heere Jezus gaande. Dat brengt een vriendelijke rust tussen God en de ziel met zich mee. Neem veel tijd voor meditatie en gebed. Wandel heilig. De zonde verstoort de rust.

Bent u onrustig en wordt u door onweder voortgedreven? U moet in die staat niet willen zijn: keer weder tot uw rust. Ligt de schuld van uw onrust aan Gods kant? Al was dit zo, het blijft uw plicht niet moedeloos neer te gaan zitten, maar naar die rust te staan en te zoeken. Onderzoek eens of de schuld van de onrust bij uzelf ligt. De zonden maken immers scheiding. Vraag God het u bekend te maken. Als Hij dat doet, neem dan datgene wat de rust verhindert weg. Denk aan Klaagliederen 3:40 ‘Laat ons onze wegen onderzoeken en doorzoeken en laat ons wederkeren tot de Heere.’ Zoek een heldere bevatting te krijgen van de weg der genade en de manier waarop een zondaar met God bevredigd wordt. U moet niet letten op de trappen der genade,

Wie geestelijke weldaden geniet heeft reden in de HEERE gerust te zijn. Wat lichamelijke weldaden betreft, geldt dit alleen Gods kinderen.

maar op het wezen der genade. Let nauwkeurig op wat er omgaat in uw hart. Let op de kleine dingen en u zult zien dat de Heere al aan u weldoet. Zie en onthoud wat de Heere in het verleden aan u gedaan heeft. Zeg in het gebed dat u liever aan Gods voeten zou sterven dan ongetroost heengaan. Toon zo dat het u ernst is de vreugde van Zijn

heil te kennen. Neem dit woord van David dikwijls in de mond: geef mij weder de vreugde Uws heils. Dan zult u zeker tot uw ziel eens kunnen zeggen; 'mijn ziel, keer weder tot uw rust, want de HEERE heeft aan u welgedaan.' De eeuwigheid zal u volop zalige verkwikking geven. "Daar zult gij dan wederkeren tot God Die uw

rust is, om eeuwig in de rust van de hemel bij Hem te rusten en vervuld te worden met de vredige gemeenschap van Zijn Aangezicht."

A. van Heteren

Persbericht

Toch nog op vakantie?

Hartelijk welkom in onze weken voor 50+.

De Commissie Vakantieweken 50+ van de Vrouwenbond van de Gereformeerde Gemeenten biedt u de mogelijkheid om uw geheel verzorgde vakantie door te brengen in eigen sfeer. Twee echtparen, die meegaan als uw staffleden, hopen voor u een afwisselende vakantie te organiseren. U kunt twee keer mee met een busreis en er is volop gelegenheid voor ontspanning en gezelligheid. Daarnaast is er ook ruimte voor bezinning tijdens de gesprekken rond de

Bijbel, de avondsluitingen en twee keer met een gastspreker. Op zondag kerken we in de dichtstbijzijnde Gereformeerde Gemeente.

In onze week te Ede is nog 1 plaats beschikbaar en in Zeddam zijn nog verschillende plaatsen vrij. Misschien iets voor u als alleenstaande, echtpaar of voor vriend(inn)en.

13 juli-20 juli Hotel "De Bosrand" te Ede
3 aug.-10 aug. hotel "Ruimzicht" te Zeddam

De prijs is € 545,- p.p. met een toeslag voor een 1 persoonskamer van € 25,-

Bent u nog voldoende zelfstandig en redelijk mobiel?

Voor informatie en opgave kunt u bellen naar mevr. W.K. Bussink-Verhage

Tel. 0318-552969. Meer informatie kunt u vinden op:

www.vrouwenbondgergem.nl/vakantieweken (ga door naar 50+)
Tot ziens in één van de vakantie-
weken!

Boekbesprekingen

Murdoch Campbell, In al hun benauwdheid, gebonden, 153 blz., € 11,50, Uitgeverij om Sions wil, Gouda, ISBN 978-94-91586-06-4.

De auteur, Murdoch Campbell leefde van 1900- 1974. De ondertitel van het boek luidt: 'Pastorale memoires van een Schotse predikant.' Een storende slordigheid in dit boek is dat de paginering van de inhoudsopgave niet klopt met de paginering in het boek zelf. Deze opmerking neemt evenwel niet weg dat er veel goede zaken in dit boek staan opgetekend. Veel herinneringen aan Gods kinderen uit eigen leven worden door Murdoch Campbell naar voren gehaald. Er wordt verwezen naar de Schotse Avondmaalstijden en wat daar door genade mocht plaatsvinden. Andere onderwerpen zijn: boezemzonden, de duivel die ons aanvalt, depressies, eenzaam-

heid, verdrukkingen, dagen van rouw, donkere tijden voor Gods Kerk, onze westerse wereld en de doodsjordaan. Er is een hoofdstuk dat als titel draagt: 'Het kromme in het levenslot.' De titel van een heel bekend boek van Thomas Boston. Dan lezen we op blz. 104 "Laat ik dit hoofdstuk afronden met de geschiedenis van een uitnemend christen die eens 'de Vraag toelichtte'. De man besloot zijn opmerkingen met de uitspraak dat Gods volk in dit leven allerlei bittere kruiden te smaken kan krijgen, maar dat er één kruid is dat zijn zoetheid nooit zal verliezen. Toen ging hij zitten. Onmiddellijk stond de leidinggevende predikant op en zei: 'Misschien wil onze vriend ons wel vertellen wat dit zoete kruid is. 'De man ging weer staan en citeerde met grote teerheid de woorden: 'Jezus

Christus is gisteren en heden Dezelfde en in der eeuwigheid' (Hebr. 13:8). Onnodig te zeggen dat deze woorden vele aanwezigen rijke troost gaven."

Ds. D.W. Tuinier, Eén ding..., gebonden, 93 blz., € 12,95, Uitgeverij om Sions Wil, Gouda, ISBN 978-90-74787-90-1.

De auteur is predikant van de Gereformeerde Gemeenten en is vroeger onderwijzer geweest. Het boek bevat zes overdenkingen die zijn samengesteld aan de hand van preken die in de gemeente Aagtekerke zijn gehouden. De eerste preek gaat over Psalm 27:4 'Eén ding heb ik van de HEERE begeerd, dat zal ik zoeken: dat ik al de dagen mijns levens mocht wonen in het huis des HEEREN om de lieflijkheid des HEEREN te aanschouwen en te onderzoeken

ken in Zijn tempel.' Op blz. 23 besluit de preek als volgt: "Allen die de Heere liefhebben, ik hoop dat er voor u één ding overblijft: Zijn lieflijkheid, de lieflijkheid des HEEREN. David noemt het in vers 13: het goede des HEEREN. Het goede, dat is het beste deel, een plaats met Maria aan de voeten van haar lieve Meester. Het goede deel, het beste ontvangt u in uw lege bedelaarshand. Hoort u? Uw hand en hart moeten dan helemaal leeg zijn. U moet alles schade en drek achten om dat ene ding, de lieflijkheid des HEEREN, de Parel van grote waarde. Van welke kant u Hem bezieet, u raakt er niet op uitgekeken. Als er maar licht op valt, ontdekkend en vertroostend licht van Boven. Eén ding houdt u dan over en dat is alles. Ezau zei: 'Ik heb veel.' Hij had ook veel. Toch miste hij nog alles. Jakob mag door genade zeggen dat hij alles heeft, uit vrije genade, om de verdiensten van Christus. Aan het einde van zijn levensreis zegt hij: 'Op Uw zaligheid wacht ik, HEERE.' Dan komt Jakob Thuis. Dan komt ook David Thuis. Dan zal hij altijd, voor eeuwig, bij de Heere mogen wonen, bij Hem mogen blijven, eeuwig, eindeloos, storeloos, Zijn lieflijkheid aanschouwen, Hem dienen, nacht en dag, in Zijn tempel. Amen."

Dr. William den Boer (red.), Calvin gewikt en gewogen, pocket, 85 blz., € 9,95, Apeldoornse studies no. 60, Uitgave Theologische Universiteit, Apeldoorn, ISBN 978-90-75847-38-3.

De ondertitel van het boekje luidt: 'De relevantie van Calvijns theolo-

gie voor de 21e eeuw.' De visie van Calvijn op vier thema's die voor de gereformeerde theologie van belang zijn worden tegen het licht gehouden. Dit gebeurt door vier koppels gereformeerde theologen. Op een welwillende en kritische manier wordt gekeken naar de tijd en de theologie van Calvijn, naar kerk en theologie van onze tijd en naar elkaar. Het boekje is een uitwerking van een symposium gehouden in Apeldoorn (31 okt. 2009) georganiseerd vanuit de Theologische Universiteit Apeldoorn. Prof. Baars gaat in zijn bijdrage in op de titel van het boekje. We lezen op blz. 37 "Het gaat in deze bundel om de relevantie van Calvijns theologie voor de 21e eeuw. Wij moeten hem wikken en wegen. Maar wie wikt wie eigenlijk? Wikt en weegt een theologie als de zijne, die zo sterk bijbels wil zijn en nog veelszins zo springlevend is, ook ons niet? Tegen deze achtergrond wil ik een paar korte evaluerende opmerkingen maken in het licht van wat we uit Calvijns werk hebben gehoord." De volgende onderwerpen worden in het boekje behandeld: 1.Hoe openbaart God Zich? 2.Wie is God? 3.Predestinatie en prediking. 4.Christus en de Geest. Het boekje is een boeiend en lezenswaardig geheel geworden. Het is onmogelijk in deze korte bespreking aan alle zaken die in dit boekje behandeld worden aandacht te besteden. Iets uit de bijdrage van prof. A. Baars willen we doorgeven. Die bijdrage gaat over Gods vaderschap bij Calvijn. op verschillende manieren brengt Calvijn het vaderschap van God naar voren:

1.Het trinitarische vaderschap: God is de Vader van Zijn Zoon, Jezus Christus. 2.Het soteriologische vaderschap: God is de Vader van zijn kinderen. 3.Het algemene vaderschap: God is de vader van alle mensen. Aan het slot van het artikel lezen we op blz. 38 "Calvijn kon in zijn context vrij onbekommerd spreken over God als Vader. Dat is in deze postmoderne tijd sterk veranderd. De theologie is met name na de verschrikkingen van de Tweede Wereldoorlog veel kritischer geworden in haar spreken over de vaderlijke zorg en leiding van God, zoals die bijvoorbeeld beleden worden in zondag 10 van de Heidelbergse Catechismus. Bovendien heeft men in de pastorale zorg te maken gekregen met ernstige gevallen van incest. Hierdoor zijn bij slachtoffers het algemene beeld van een vader en het beeld van God als Vader soms ernstig aangetast en vervormd. Dit alles dwingt de theologie en de prediking in deze tijd ertoe om zeer zorgvuldig te zijn in het spreken over God als Vader." Over emoties in God is prof. Baars van iets andere gedachten dan Calvijn. We lezen daarover op blz. 38 "Mijns inziens gaat Calvijn in zijn verzet tegen de emoties (passiones) in God te ver. Wanneer we de onveranderlijke trouw van God van harte belijden, betekent dat niet noodzakelijk dat we alle emoties aan God dienen te ontfemen. Het bijbelse spreken over felle gevoelsuitingen van de drie-enige God is meer dan een volledige metafoor waarvan de inhoudelijke betekenis min of meer geheel verdampt. Bijbels gezien is er wel degelijk

HET NUTTIGE MET HET AANGENAME VERENIGEN?

Dat kan als u op uw komende vakantie in Duitsland, Zwitserland of Oostenrijk een goed boek achterlaat bij nieuwe of oude vrienden.

Voor bestelling van onze boeken zie onze website www.svvhed.org of vraag om een catalogus/infoboekje. Voor giften banknr. 5489.87.920.

Adres:
Maasdijk 347
4264 AN Veen

E-mail:
svvhed@kliksafe.nl

Steun het evangelisatiewerk in Gent

en bestel uw boeken bij ons.

Uw bestelling ontvangt u binnen twee dagen thuis.

Email:

webwinkel@evangelischcentrum.be

Telefoon (0032)92230560

ruimte om te spreken over een goddelijke bewogenheid en zelfs over een goddelijke emotiona-
liteit. Dat kleurt met name ook

het spreken over Gods vaderlijke ontferming."

De Verrassing
Bungalowpark

Zoek en boek uw
Texel-vakantie!

Texel
op zijn
best!

www.deverrassing.nl
Of bel: 0222 31 89 06

*Rust en ontspanning in de
prachtige Vulkaaneifel!*

(dichtbij Friedensstimme-gemeente)

**Ruime appartementen te
huur**

Inl.: 0049-6594258990 en
www.huizesolagratia.nl

**Kom
over en
help**

Geef Victor de week van z'n leven (en z'n moeder een weekje rust)

Veel gehandicapte kinderen in Oost-Europa snakken naar
het jaarlijkse evangelisatiekamp. Voor € 45,- geeft u één
kind een onvergetelijke week!

Rabo 16 10 04 555 komoverenhelp.nl/zomerkampen

Verkrijgbaar het:

**Profetisch Getuigenis
in de Crisis-situatie van de
Christelijke Gereformeerde
Kerken**

Anno Domini 2013

door
Ds.J. Brons

Te bestellen via email:

wloedewijk@kliksafe.nl

Tel. 0511-422773

Kosten:

€ 2,50 per stuk + de portokosten.

VAN STAVEREN

Begrafenisverzorging

Sumatrastraat 11

2405 EM Alphen aan den Rijn

**Dag en nacht bereikbaar
en in elke regio**

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begravenissen

Bestel vrijblijvend het boekje "Mijn laatste wens"
www.vanstaverenbegravenisverzorging.nl

RST
Zorgverleners

Kraamzorg

"Mijn kraamzorg? Samen genieten!"

Kraamzorg door medewerkers met een reformatische
identiteit, dat is **een vertrouwd idee**.

Meer informatie? www.rstzorg.nl of bel 0342 - 42 23 24.

RST Zorgverleners biedt ook **verpleging & verzorging**
en **huishoudelijke hulp**

Colofon

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk.
Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren, Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopij voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar:
Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. Telefoon: 0184-669116. Fax:
084-2220131. Email: pand@solcon.nl ING 70.43.50 t.n.v. Stichting Bewaar
het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 15,00 per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde
Staten en Canada 14 dollar per jaar. Advertenties € 0,37 (ex. BTW) per mm
met een kolombreedte van 6 cm. Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646